

БЫКАЎ ВАСІЛЬ
УЛАДЗІМІРАВІЧ

Біяграфія

Васіль Уладзіміравіч Быкаў нарадзіўся 19 чэрвеня 1924 году ў вёсцы Бычкі Ушацкага раёну Віцебскай вобласьці.

Навучаўся на скульптурным аддзяленьні Віцебскай мастацкай вучэльні. Скончыў Саратаўскую пяхотную вучэльнію. У 1942 годзе будучы пісьменьнік уступіў у шэрагі Чырвонай Арміі. Ваяваў на Другім і Трэцім Украінскіх франтах, прайшоў па тэрыторыі Румыніі, Баўгарыі, Вэнгрыі, Югаславіі, Аўстрыі, двойчы быў паранены.

"Сотнікаў" - аповесць Васіля Быкава, напісана ў 1969 годзе і першапачаткова мела назву «Ліквідацыя». Задума і сюжэт твора падказаныя аўтару сустрэчай з былым аднапалчанінам, які лічыўся загінулым.

Аповесць упершыню апублікавана ў часопісе «Новы свет" (1970, № 5).

У 1976 рэжысёр Ларыса Шэпіцька зняла па яе матывах фільм «Узыходжанне».

Галоуныя героі апавесці

Сотнікаў
Коля Рыбак
Пётр Качан
Демчыха

Сюжэт аповесці

Закінуты ў беларускіх лясах партызанскі атрад мае патрэбу ў правізіі, цёплых рэчах, медыкаментах для параненых. Камандзір вырашае адправіць на заданне па іх дастаўцы дасведчанага Рыбака. Яму патрэбен напарнік. Двое па ўважлівых прычынах адмаўляюцца, і калі камандзір называе інтэлігентнага Сотнікава, той моўчкі падымаецца. У шляху высвятляецца, што Сотнікаў хворы, змучаны прастудай, яго адольвае наймацнейшы кашаль.

Асноуная тэма аповесці

Даследуючы праблему «Чалавек і абставіны», аўтар прыводзіць герояў спачатку ў дом Дёмчыхі, а затым да «той сітуацыі выбару, які яны павінны здзейсніць». Пошук адказаў на пытанні аб тым, як у чалавеку адбываецца барацьба дабра і зла, падымае аповесць «Сотнікаў» «да філасофскага асэнсавання вайны»

Публікацыя

Першапачаткова меркавалася, што аповесць «Ліквідацыя», праца над якой завяршылася ў ліпені 1969 года, будзе надрукаваная ў беларускім часопісе "Полымя". Але за тыя паўгода, што твор рыхтавалася да публікацыі, Васіль Быкаў перавёў яго на рускую мову і адправіў у «Новы свет».

У лютым 1970 пачуўся званок ад галоўнага рэдактара выдання Аляксандра Твардоўскага, які паведаміў, што вымушаны не па сваёй волі пакінуць часопіс. Пытанне Твардоўскага аб тым, ці хоча Быкаў пасля гэтай інфармацыі бачыць сваю аповесць на старонках «Новага свету», застаў беларускага пісьменніка знянацку. Размова ішла на падвышаных танах; не адчуўшы падтрымкі ад аўтара, які быў адкрыты для ўсесаюзнага чытачоў дзякуючы «Новага свету» («Трэцяя ракета», 1962; «Мёртвым не баліць», 1966), Твардоўскі павесіў тэлефонную трубку

На думку літаратуразнаўца Сяргея Шапрана, сітуацыя маральнага выбару апынулася для Васіля Быкава падобна той, у якую ён ставіў герояў сваіх кніг . «Сотнікава» апублікаваў у 5-м нумары «Новага свету» які прыйшоў на змену Твардоўскага Валерый Касалапаў. Пасля, як сцвярджаў крытык Ігар Золотусский, Быкаў неаднаразова успамінаў аб іх апошнім размове з Твардоўскім і «кляў сябе за імгненне слабасці»

«Прав был и Быков, сознающий, что он написал, может быть, лучшую свою вещь и желающий её напечатать. Уходит из-под знакомой миллиону читателей голубой обложки значило зарыть свое детище в землю и позабыть, где оно зарыто.»

Узыходжанне

Назва: Узыходжанне (Восхождение)

Краіна: СССР

Вытворца: Студыя "Мосфільм"

Год: 1976

Жанр: Драма, Артхаўс

Працягласць: 01:49:14

Рэжысёр: Ларыса Шапіцка

Акторы: Уладзімір Гасцюхін, Барыс Плотнікаў, Анатоль Салоніцын, Людміла Палякова, Сяргей Якаўлеў, Марыя Вінаградава

Мова: Руская

Пра фільм: Стужка, знятая паводле аповесці Васіля Быкава "Сотнікаў", лічыцца найлепшай з экранізацый ягоных твораў. Фільм атрымаў галоўны прыз Усесаюзнага кінафэстывалю ў Рызе, а таксама "Залатога мядзведзя" - прэмію Міжнароднага кінафэстывалю ў Заходнім Берліне (1977). У фільме паказаная Беларусь узімку 1942 году. Дасведчаны партызан Рыбак і афіцэр Сотнікаў выпраўляюцца на пошукі харчавання для партызанскага атраду. Пасля сутычкі з паліцаямі яны хаваюцца ў вёсцы, але праз некаторы час іх знаходзяць карнікі. Допыты, катаванні, страх... Пошукі выйсця, кампрамісу, угоды з сумленнем прыводзяць аднаго з герояў фільму да здрады, у той час як іншы можна ідзе на смерць.